QORTI TAL-MAGISTRATI (GHAWDEX) SUPERJURI

MAGISTRAT DOTTOR PAUL COPPINI LL.D.

Seduta ta' nhar il-Gimgha, 30 ta' April, 1999 .

Citaz. numru 149/98G1(PC)

Lawrence Tabone f'ismu u bhala mandatarju ta' huh imsiefer Joseph Tabone ; Josephine mart Paul Baker ; Margaret mart Saviour Buttigieg; Angela mart Joseph Buttigieg; Rose mart Anthony Von Brockdorff .

VS

Raymond Tabone .

Il-Qorti ,

Rat ic-Citazzjoni li permezz taghha, l-atturi wara li ppremettew illi :

Illi bejn il-partijiet f'din il-kawza hemm kwistjoni pendenti quddiem din il-Qorti fl-ismijiet inversi [Citazz. Numru 36/98 (PC)], dwar lil min tappartjeni porzjon art maghrufa "Ta' Fonzu" sive "Tax-Xokku" fil-limiti tal-Qala, Ghawdex, tal-kejl ta' cirka mija u tnejn u sebghin metri kwadri (172m.k.) u konfinanti mit-tramuntana ma' beni ohra tal-attur Lawrence Tabone, nofsinhar ma' beni ta' Anthony Mifsud, u lvant ma' beni tal-eredi tal-familja Cauchi, liema ghalqa hija accessibbli minn sqaq komuni li jizbokka fi Triq Biccieri, Qala, u minn moghdija li hemm fil-proprjeta' tal-konvenut ;

Illi fil-morti tal-kawza fuq imsemmija l-konvenut ipprova jfixkel l-access tal-atturi mill-isqaq u l-moghdija ghal gol-ghalqa in kwistjoni billi minn informazzjoni li kienu rcevew l-atturi, il-konvenut wahhal

jew kien ipprova jwahhal gate tal-hadid fit-tarf tal-isqaq u l-bidu tal-moghdija ;

Illi l-atturi biex iharsu l-jeddijiet taghhom htegilhom jistitwixxu mandat ta' inibizzjoni kontra l-konvenut sabiex dan jigi mwaqqaf milli jwahhal jew jaghmel il-gate jew ix-xatba jew milli jaghmel opri kwalunkwe' fl-isqaq u/jew fil-moghdija, jew milli jfixkel jew jostakola bi kwalunkwe' mezz l-access inostruttiv tal-atturi li huma ghandhom mill-imsemmi sqaq u mill-moghdija li hemm fil-proprjeta' tal-konvenut, li minnhom l-atturi sallum igawdu u ghandhom dritt ta' access biex jidhlu fir-raba in kwistjoni, liema talba ghal hrug ta' mandat ta' inibizzjoni giet milqugha u l-mandat gie mahrug kontra l-konvenut b'degriet ta' din il-Qorti tat-18 ta' Lulju, 1998 (Mandat ta' Inibizzjoni numru 86/98);

Illi l-atturi qeghdin jipprocedu b'din ic-citazzjoni sabiex il-konvenut jigi ordnat jiddesisti definittivament milli jfixkel jew jostakola b'kull mod jew mezz kwalunkwe l-access tal-atturi mill-isqaq u l-moghdija, kif ukoll sabiex isostnu dan il-mandat ta' inibizzjoni .

Talbu lill-konvenut jghid ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti :

1. **Tinibieh milli personalment jew permezz ta' terzi jwahhal gate jew xatba jew milli jaghmel opri ohra kwalunkwe fl-isqaq u/jew fil-moghdija li biha jew bihom jimpedixxi l-access inostruttiv tal-atturi biex jidhlu fil-ghalqa in kwistjoni fuq imsemmija, jew milli jfixkel jew jostakola bi kwalsiasi mezz iehor l-access tal-atturi li huma ghandhom kemm mill-isqaq kif ukoll mill-moghdija imsemmija .**

Bl-ispejjez kollha kontra l-konvenut inkluzi tal-mandat ta' inibizzjoni numru 86/98 u tal-ittra ufficjali tal-24 ta' Lulju, 1998 u bl-ingunzjoni tal-konvenut ghas-subizzjoni li ghaliha huwa debitament imharrek .

Rat id-Dikjarazzjoni tal-fatti ta' l-atturi debitament guramentata .

Rat in-Nota ta' l-Eccezzjonijiet tal-konvenut li eccepixxa illi ;
1. Illi in linea preliminari din ic-citazzjoni hija irrita monka u nulla in kwantu fl-ewwel lok ma gietx prezentata u mahlufa minn xi wiehed mill-atturi cioe' Lawrence Tabone, Margaret mart Saviour Buttigieg, Angela Buttigieg jew Rose Von Brockdorff; fit-tieni lok ghaliex

Lawrence Tabone iddikjara illi huwa qieghed jidher ghal ohtu msiefra Josephine Baker meta jirrizulta mic-citazzjoni nnifisha illi fil-mument tal-prezentata ta' din ic-citazzjoni l-istess Josephine Baker kienet prezenti f'Malta ;

2. Illi fit-tieni lok, u minghajr pregudizzju ghas-suespost, ma huwiex moghti lil ebda persuna skond is-sistema guridiku ta' pajjizna illi jintavola citazzjoni fejn jitlob *sic et sempliciter* illi l-konvenut jigi inibit milli jaghmel xi att minghajr fl-istess waqt ma jgib il-quddiem il-pretensjoni jew dritt tieghu sabiex jzomm lill-konvenut milli jaghmel dak l-att . Dan ghaliex altrimenti ikun qieghed jinghata lok sabiex persuna tipperpetwa mandat ta' inibizzjoni minghajr ma ggib il-quddiem il-kawza in sostenn tal-pretensjoni tieghu kif dedotta fil-mandat ta' inibizzjoni ai termini tal-artikoli 843, 844 u 875 tal-Kap. 12 ;

3. Illi dejjem minghajr pregudizzju ghas-suespost, l-atturi fil-fatt ma ghandhom ebda dritt illi jzommu lill-esponenti milli jaghmel dawk l-opri illi jidhirlu huwa fil-moghdija de quo stante illi fuq l-istess moghdija huma ma ghandhom ebda dritt .

4. Ghaldaqstant it-talbiet attrici ghandhom jigu interament michuda bl-ispejjez kollha kontra l-atturi .

5. Salvi eccezzjonijiet ulterjuri fid-dritt u fil-fatt .

Rat id-Dikjarazzjoni tal-fatti tal-konvenut debitament mahlufa .

Rat il-verbal taghha tat-13 ta' Novembru 1998 fejn din il-kawza thalliet ghal-lum ghas-sentenza fuq it-tieni eccezzjoni preliminari tal-konvenut .

Rat in-Noti ta' l-Osservazzjonijiet rispettivi tal-kontendenti dwar din l-eccezzjoni .

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza .

Ikkunsidrat :

Illi permezz tal-kawza prezenti l-atturi qeghdin jitolbu l-konferma ta' dak li kienu ottjenew permezz ta' mandat ta' inibizzjoni li kien

inhareg fuq talba taghhom, billi fil-kawza prezenti regghu ghamlu l-istess talba identika li kienu ghamlu fir-rikors ghall-hrug tal-mandat relattiv .

Il-konvenut permezz tat-tieni eccezzjoni preliminari tieghu li hija appuntu dik in ezami, qed jikkontendi illi tali talba wahedha mhix proponibbli fis-sistema guridika ta' pajjizna jekk ma jkunx hemm ukoll fic-citazjzoni talba li ggib 'l quddiem id-dritt jew pretensjoni li a bazi tieghu l-attur ikun jippretendi li l-kontroparti jigi mizmum milli jaghmel xi haga . Altrimenti jargumenta l-konvenut ikun qed jinghata lok sabiex wiehed jipperpetwa mandat ta' inibizzjoni minghajr ma jgib 'l quddiem il-kawza tal-pretensjoni tieghu' . Cioe' fi kliem iehor b'haga bhal din ma tkunx qed tinghata l-opportunita' li tigi ezaminata sewwa l-kwistjoni dwar jekk tassew kienx hemm bazi fuq x'hiex jinhareg il-mandat u jekk verament ir-rikorrent f'dak il-mandat kellux jeddijiet li kienu jimmeritaw li jigu salvagwardati .

In sostenn tas-sottomissjoni tieghu l-konvenut jiccita l-artikoli 843, 844 u 875 tal-Kap. 12 li jirregolaw din il-materja . Infatti l-art. 843(1) jistipula b'mod car illi "r-rikorrent ghandu jaghmel il-kawza ghall-jedd imsemmi fil-mandat fi zmien sitt ijiem mill-kunsinja ta' l-avviz ...." . Il-kwistjoni illi trid tigi ghal hekk solvuta f'din is-sentenza hija jekk it-talba prezenti ta' l-attur, kif dedotta, tistghax titqies bhala "kawza ghall-jedd imsemmi fil-mandat", kif stipulat fl-artikolu hawn citat .

Il-konvenut jikkwota in estenso minn sentenza tal-Qorti ta' l-Appell moghtija fil-kawza "Carmela sive Lina Aquilina vs. Francis X. Aquilina et. (citaz. Nru. 661/86) deciza fis-17 ta' Novembru 1991 fejn appuntu giet ittrattata eccezzjoni simili ghal dik prezenti imqajjma mill-konvenut . F'dik il-kawza l-attrici pprocediet b'mandat u inibiet lil zewgha milli jiddisponi minn xi azzjonijiet li kellu f'socjeta' kummercjali . Permezz ta' kawza li istitwiet in segwitu ghall-hrug tal-mandat ta' inibizzjoni favur taghha, imbaghad regghet talbet semplicement il-konferma ta' dak li kienet talbet fil-mandat .

Fis-sentenza taghha l-Qorti ta' l-Appell qalet illi "c-citazzjoni ta' l-attrici ma tissodisfax il-vot ta' dan l-artiklu (b'referenza ghall-artikolu 843(i)) ghaliex l-attrici m'ghamlitx il-kawza biex tirrealizza d-drittijiet taghha tas-sehem taghha mill-komunjoni ta' l-akkwisti, imma semplicement talbet il-konferma li hija ghandha 'id-dritt u

interess li tikkawtela d-drittijet taghha', mentri l-attrici kellha titlob jew ix-xoljiment tal-komunjoni jew il-likwidazzjoni ta' l-assi socjali ..... . L-attrici pprocediet b'mandat u inibiet lill-konvenut zewgha milli b'xi mod jiddisponi mill-azzjonijiet ... Dan huwa mandat kawtelatorju . Kull Mandat kawtelatorju, minn natura tieghu stess, ghandu validita' u hajja sakemm u biex il-kreditur ikollu l-opportunita' li jikkonkretizza l-kreditu tieghu f'titolu ezekuttiv - li (ukoll jismu mieghu) jippermettilu jesegwixxi l-kreditu li b'hekk ma jkollux bzonn aktar ta' kawtela ... Il-ligi ma tikkontemplax il-possibilita' ta' mandat kawtelatorju permanenti - kif timplika l-pretensjoni ta' l-attrici ."

U din l-ahhar sentenza mis-silta tad-decizjoni tal-Qorti ta' l-Appell fil-kawza citata, hija ferm importanti ghal soluzzjoni tal-kwistjoni presenti .

L-attur ukoll jiccita zewg sentenzi tal-Qrati taghna dwar din il-kwistjoni; wahda tal-Qorti ta' l-Appell moghtija fl-1912 u ohra ferm aktar recenti tal-1990, fejn jidher illi t-talba ta' l-attur ghall-konferma ta' mandat ta' inibizzjoni rnexxiet . Pero' fil-fehma ta' din il-Qorti, fiz-zewg okkazjonijiet il-Qorti sabiex waslet ghad-decizjoni taghha, b'xi mod jew iehor dahlet ukoll biex tezamina l-jedd pretiz ta' l-attur li fuqu kien qed jibbaza t-talba tieghu .

Fil-kaz prezenti l-atturi qeghdin jitolbu li l-inibizzjoni li ottjenew fuq ezami 'prima facie' tal-Qorti meta inhareg il-mandat relattiv, jigi ipperpetwat, minghajr pero' ma talbu wkoll illi din il-Qorti tezamina u tidddecidi dwar il-jeddijiet taghhom fuq l-isqaq u moghdija indikati fic-citazjoni . Huma jiddefendu l-ghemil taghhom billi jikkontendu illi kienu kostretti jitolbu l-hrug tal- mandat ta' inibizzjoni kontra l-konvenut wara li dan ipprova jiehu l-ligi f'idejh u ttenta jghalqilhom il-passagg . Ghalhekk isostnu illi kien jispetta lill-konvenut illi jressaq 'l quddiem il-pretensjonijiet tieghu dwar dak il-passagg u mhux lilhom .

Fil-fehma tal-Qorti pero' dan ir-ragunar ta' l-atturi ma tantx jidher validu ghaliex, gialadarba huma kienu hassew il-htiega li jipprotegu il-pretensjonjiet taghhom permezz tal-procedura tal-mandat ta' inibizzjoni, imbaghad kienu obbligati bil-ligi illi jressqu l-kawza in sostenn ta' dawk il-pretensjonjiet . Ma kienx bizzejjed ghalihom ghal hekk illi jitolbu semplicement il-konferma tal-mandat, imma riedu

jitolbu wkoll konferma tal-pretensjonjiet taghhom fuq l-isqaq u l-moghdija in kwistjoni, sabiex imbaghad il-Qorti, wara li tkun ezaminat il-provi li jitressqu dwar dawk il-pretensjonijiet, tkun f'posizzjoni tasal ghal-decizjoni dwar jekk verament l-atturi ghandhomx tali drittijiet u jimmeritawx allura l-akkoljiment tat-talba taghhom illi l-konvenut jigi mizmum milli jimblokka l-passagg in kwistjoni . Fuq kollox il-Qorti ma tistghax tifhem kif l-atturi jippretendu illi hija tista' tilqa' t-talba prezenti taghhom meta ghad hemm il-possibilita' illi fil-kawza fl-ismijiet inversi imsemmija fic-citazzjoni, jkun hemm decizjoni sfavorevoli ghalihom, u allura l-inibizzjoni ghal dejjem tal-konvenuti milli jaghlaq il-passagg li jikkonduci ghall-ghalqa kontestata f'dik il-kawza ma tibqghax gustifikata .

Ghal dawn il-motivi tiddecii din il-kawza billi tilqa' t-tieni eccezzjoni preliminari tal-konvenut, u filwaqt illi tiddikjara t-talba kif maghmula fic-citazzjoni prezenti inammissibli, tichad l-istess talba bl-ispejjez kontra l-atturi .

(ft) Paul Coppini
Magistrat .
(ft) Francis Attard
Deputat Registratur .

Vera Kopja

Ghar-Registratur .
Ref. S14998pc